

gemeente
Het Hogeland

Raadsvoorstel

Onderwerp: Transitiestrategie omgevingsplan Het Hogeland

Datum: 20 september 2023

Agendapunt: 9

Behandeling: Ter bespreking in het raadsoverleg

Portefeuille-

houder(s) Wethouder E. Dijkhuis

Steller: Tinka Wuite t.wuite@hethogeland.nl

Zaaknummer: Z.HHL.075949

1. Samenvatting

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2024 in werking. Het omgevingsplan is straks het juridische instrument waarin de regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving zijn te vinden. Gemeenten krijgen bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege een zogenaamd tijdelijk omgevingsplan. Dit tijdelijke omgevingsplan bestaat uit onze huidige bestemmingsplannen en beheersverordeningen, enkele lokale verordeningen en een pakket gedecentraliseerde rijksregels (de bruidsschat). Daarna moet de gemeente dit tijdelijke omgevingsplan ombouwen naar een volwaardig omgevingsplan dat gebaseerd is op de Omgevingswet. De gemeente heeft hier tot 2030 de tijd voor, dan moet er één, integraal en gebiedsdekkend omgevingsplan liggen. Hoe de gemeente dit de komende jaren gaat oppakken op inhoud en proces is uitgewerkt in de voorliggende transitiestrategie omgevingsplan Het Hogeland.

2. Gevraagd of voorgesteld besluit

De transitiestrategie omgevingsplan Het Hogeland vaststellen

3. Inleiding

De Omgevingswet is aanstaande. Op 1 januari 2024 treedt deze wet, na veelvoudig uitstel, dan toch in werking. De Omgevingswet is opgebouwd rondom zes kerninstrumenten waarvan het omgevingsplan er één is. In dit omgevingsplan landen straks alle regels met betrekking tot de fysieke leefomgeving. In plaats van de huidige lappendekken van verschillende plannen heeft de gemeente straks nog maar 1 gebiedsdekkend omgevingsplan.

Maar zover is het nog niet. Op 1 januari 2024 krijgen alle gemeenten van rechtswege eerst een tijdelijk omgevingsplan. Voor 2030 moet dit tijdelijke omgevingsplan omgebouwd worden naar een omgevingsplan dat voldoet aan de intenties en uitgangspunten van de Omgevingswet. Een langdurige- en zeer complexe opgave die de komende jaren veel van de organisatie zal vergen.

Hoe we dit proces de komende jaren willen insteken is uiteengezet in de transitiestrategie omgevingsplan Het Hogeland.

3.2 Bevoegdheid raad

De raad is bevoegd om het omgevingsplan straks vast te stellen. Deze bevoegdheid kan in sommige gevallen ook gedelegeerd worden aan het college. De Omgevingswet biedt hiervoor zelfs meer mogelijkheden. De gemeenteraad heeft op 16 november 2022 al een besluit genomen in welke gevallen deze bevoegdheid tot vaststelling van het omgevingsplan aan het college wordt gedelegeerd.

3.3 Wettelijk of beleidskader

Op basis van de invoeringswet Omgevingswet ontstaat straks bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet van rechtswege het tijdelijke omgevingsplan van de gemeente Het Hogeland.

4. Beoogd resultaat (of effect)

Met de vaststelling van de transitiestrategie, waarin ook een aantal richtinggevende uitgangspunten worden benoemd, kan daadwerkelijk binnen de organisatie gestart worden met de opgave om te komen tot één integraal omgevingsplan voor Het Hogeland.

5. Toelichting

5.1 Argumenten/motivering

→ *Wettelijke verplichting*

Gemeenten hebben tot 2030 de tijd om één gemeentedekkend omgevingsplan op te stellen. Hoe snel gemeenten dit doen staat hen vrij. Dat geldt in principe ook voor de inhoud en opbouw van het omgevingsplan.

Hoewel de wet een aantal keren is uitgesteld is de overgangstermijn (tot 2030) vooralsnog niet mee opgeschoven. Dit betekent concreet dat binnen een kortere periode de transitie zal moeten plaatsvinden.

→ *Experiment omgevingsplan Wehe den Hoorn*

Een omgevingsplan is niet te vergelijken met een bestemmingsplan. Het is veel breder van opzet en heeft een totaal andere juridische opzet en indeling dan het bestemmingsplan wat we nu kennen. Om hier meer gevoel bij te krijgen is begin 2023 gestart met een praktijkgericht experiment. De huidige planologische regels voor het dorp Wehe den Hoorn zijn daarbij omgezet naar omgevingsplanregels.

Daarnaast is heel specifiek gekeken naar de opzet en structuur van het omgevingsplan. De structuur is namelijk heel belangrijk en vormt straks de ruggengraat van het omgevingsplan. Het experiment loopt nog maar heeft ons nu al voldoende informatie opgeleverd om de voorliggende transitiestrategie op te kunnen stellen.

Binnenkort worden de omgevingsplanregels ook gepubliceerd in de testomgeving van het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is de digitale poot onder de Omgevingswet. Er wordt landelijk nog hard gewerkt aan de optimalisering van dit digitale stelsel maar dit ligt buiten de invloedssfeer van gemeenten.

→ *Geformuleerde uitgangspunten bij de transitie*

In de transitiestrategie zijn een vijftal richtinggevende uitgangspunten benoemd die we hanteren bij de start van de transitieopgave. Dit geeft de organisatie houvast en voorkomt dat er tijdens het proces onduidelijkheid is over de route en inhoudelijke insteek.

Nadrukkelijk is wel gesteld dat de uitgangspunten niet in beton zijn gegoten. Er moet enige flexibiliteit blijven om in te kunnen spelen op gewijzigde omstandigheden of nieuwe inzichten. In essentie is de voorgestelde koers om eerst een gemeentebreed basisplan neer te leggen en daarna het omgevingsplan verder (thematisch) door te ontwikkelen.

We schatten in, door deze werkwijze te hanteren, dat de reguliere werkzaamheden ook gewoon door kunnen gaan. Het streven is en blijft erop gericht om onze dienstverlening tijdens de transitieperiode op een acceptabel niveau te houden.

De in de transitiestrategie benoemde (richtinggevende) uitgangspunten zijn:

- Het omzetten van ons tijdelijke omgevingsplan zal, in principe, via een gebiedsgerichte insteek worden opgepakt
- onze omgevingsvisie is leidend
- We gaan in eerste instantie uit van een beleidsneutrale omzetting
- We borduren voort op de structuur/casco omgevingsplan zoals die is ontwikkeld vanuit de pilot omgevingsplan Wehe den Hoorn
- We hanteren de ja, mits insteek als grondhouding voor nieuwe initiatieven

Voor een nadere toelichting van bovengenoemde uitgangspunten verwijzen wij u graag naar de transitiestrategie zelf. Hierin is per uitgangspunt een toelichting gegeven.

5.2 Risico's

Naast de bekende risico's van onvoldoende capaciteit en financiële middelen speelt er bij deze opgave nog iets anders. Alle gemeenten staan voor dezelfde grote opgave. De druk op de adviesbureaus is hierdoor erg groot. Er is dus een kans dat bureaus geen opdrachten meer kunnen aannemen. Dit kan voor de voorgestelde fasering ook gevolgen hebben.

6. Financiële aspecten en wijze van dekking

Voor het opstellen van een integraal en gemeentedekkend omgevingsplan zijn naar verwachting vanaf 2024, jaarlijks, extra financiële middelen nodig. Dit is bij de kadernota ook kenbaar gemaakt. Waarschijnlijk kan in 2023/2024 nog teruggevallen worden op het restantbudget vanuit het programma Omgevingswet.

7. Inbreng belanghebbenden

Niet relevant en speelt pas bij het opstellen van het omgevingsplan zelf. Dan zal ook bekeken worden hoe we bijvoorbeeld het onderdeel participatie gaan vormgeven.

8. Vervolgtraject

Na vaststelling van de transitiestrategie zal zo snel mogelijk een start worden gemaakt met het opstellen van een omgevingsplan voor het eerste deelgebied (Kleine Kernen). Hiervoor is de expertise en begeleiding van een extern advies bureau noodzakelijk. Er zal daarom als eerste stap een offertetraject in gang gezet worden.

Bijlage(n):

1. Transitiestrategie omgevingsplan Het Hogeland

Winsum, 30 mei 2023

Burgemeester en wethouders van de gemeente Het Hogeland,

Gemeentesecretaris,

Burgemeester,

Paul van Vilsteren

Henk Jan Bolding